

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет журналістики

Кафедра міжнародної журналістики

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«СТВОРЕННЯ YOUTUBE-ПРОЄКТУ НА ТЕМУ, ЯК ДІЯЛЬНІСТЬ
БРИТАНСЬКИХ МЕДІА ВПЛИНУЛА НА ВИСВІТЛЕННЯ ГОЛОДОМОРУ 32-33
РР. і який вплив це має на сьогоденну ситуацію в Україні»**

Студентки (-та) 4 курсу,
групи МЖБ-2-21.4.0д
СВО бакалавра
галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061
Журналістика
освітньої програми 061.00.05 Міжнародна
журналістика

Мицько Яни Назарівни

Науковий керівник: Жугай В. Й., доцент
кафедри міжнародної журналістики

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Використання чужих ідей, результатів і текстів
мають посилання на відповідне джерело

_____ (підпис студента) _____ (ініціали, прізвище)

Допускаю до захисту перед ЕК

_____ В.І. Терещук

завідувач кафедри
міжнародної журналістики

м. Київ – 2025 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	7
РОЗДІЛ ІІ. СПЕЦИФІКАЦІЯ ТА ЦІЛЬОВА АВДИТОРІЯ ПРОДУКТУ	15
2.1 Обґрунтування інформаційного проєкту	15
2.2. Проблема замовчування Голодомору в західній пресі	16
2.3. Аналіз діяльності Гарета Джонса та Волтера Дюранті.....	17
2.4. Вплив політичних та економічних інтересів на висвітлення Голодомору	17
2.5. Вплив висвітлення Голодомору на сучасне висвітлення війни та злочинів Росії проти України	17
2.6. Структура	19
2.7. Жанрова палітра	20
2.8. Зображальний матеріал та візуальні особливості	22
2.9. Авторська ідея.....	23
2.10. Особливості аудиторії.....	24
РОЗДІЛ ІІІ. Технічні та програмні засоби, необхідні для втілення проєкту	26
2.11. Висновки	26
2.12. Список використаних джерел	27
2.13. Додатки.....	29

ВСТУП

Актуальність теми: Імперська хижацька, геноцидна суть поведінки росії по відношенню до країн, які потрапляли до неї у колоніальну залежність, не змінюється століттями. Про це свідчать безліч прикладів з історії: завоювання Кавказу, Сибіру, Якутії, Середньої Азії, ну і, звичайно, України. Навіть зараз, на третій рік війни, серед політиків та громадян Європи, Америки, Азії є багато «путінофілів» або тих, хто намагається досягнути «таємничу російську душу». Вони, не знаючи історії, продовжують підтримувати й поширювати російські наративи про те, що не все однозначно, що росія має право на захоплені землі тощо. Навіть серед журналістів далеко не всі знають приклад замовчування кореспондентом «The New York Times», лауреатом Пулітцерівської премії Волтером Дюранті Голодомору в Україні. Цей журналіст, будучи прихильником Сталіна, подавав неправдиві «глянцеві» матеріали про радянську дійсність, гостро заперечуючи, організацію штучного голоду в Україні. Натомість британський журналіст Гаррет Джонс «відкрив очі» західним читачам на страшну правду мору голодом. Такі «викривлення реальності» російської пропагандою існують і сьогодні. Тому вважаємо, що обрана нами тема є актуальною. Авдиторією YouTube є, переважно молодіжна аудиторія, якій дуже бракує знань про згадані вище історичні факти. За даними соціологів молодь надає перевагу аудіо-візуальним матеріалам, аніж текстовим. Тому просвітницька та опінієтворча місія щодо такої категорії споживачів медіа більш перспективна на відео платформі.

Мета роботи: аналіз впливу британських медіа на сприйняття Голодомору в період 1932-1933 рр. громадськістю та політиками західного світу та створення відео-контенту, що репрезентує це дослідження для аудиторії YouTube.

Завдання кваліфікаційної бакалаврської роботи:

1. **Аналіз медіапокриття Голодомору 1932-1933 років у британських медіа:** дослідити, як західні ЗМІ, зокрема британські, висвітлювали події Голодомору, зосереджуючи увагу на роботах таких журналістів, як Гаррет Джонс та Волтер Дюранті, і на контексті їхньої діяльності. З'ясувати, як різні ЗМІ передавали інформацію, і які наративи домінували в їхній репортажі про трагедію.
2. **Оцінка впливу британських медіа на сприйняття Голодомору на Заході:** проаналізувати, як репортажі британських медіа формували громадську думку щодо Голодомору в контексті 1930-х років і в сьогоденній політичній ситуації, розглянувши порівняння між британськими висвітленнями та позицією радянської пропаганди.
3. **Вивчення медіа пропаганди та її впливу на міжнародну політику:** дослідити, як радянська пропаганда в 1930-ті роки, зокрема через медіа, намагалася «прикрити» або змінити сприйняття Голодомору, і як ці маніпуляції вплинули на міжнародні відносини, зокрема на політичну позицію Великої Британії та її громадян.
4. **Розробка контенту для відеоплатформи (YouTube):** створити відеоматеріали, які на основі дослідження висвітлять події Голодомору в контексті британських медіа, зокрема акцентуючи увагу на темах маніпуляцій і пропаганди. Розробити концепцію відеопроєкту, сценарії для відео, зображення, а також організувати план публікацій на платформі.
5. **Визначення ефективності медіапроєкту:** оцінити реакцію молодіжної аудиторії на матеріали про Голодомор, зокрема через зворотний зв'язок і метрики платформи (лайки, коментарі, перегляди), а також аналізувати, чи сприяють ці матеріали збільшенню обізнаності серед молоді про трагедію та маніпуляції радянської пропаганди.

Об'єкт дослідження: Британські медіа як засіб формування суспільної думки щодо історичних подій, зокрема Голодомору 1932–1933 років в Україні. Досліджується їхня роль у висвітленні або замовчуванні цієї трагедії, вплив

журналістських матеріалів на громадську свідомість та наративи, що поширювалися у британському інформаційному просторі.

Предмет дослідження: Висвітлення Голодомору 1932–1933 років у британських медіа, його інформаційний контекст, механізми подачі та вплив на формування суспільної думки. Досліджується роль окремих журналістів і видань у поширенні чи замовчуванні інформації про трагедію, а також значення цих процесів для сучасного інформаційного простору та сприйняття української історії у світі.

Методи дослідження:

Метод історичного аналізу: використовується для вивчення того, як британські медіа висвітлювали Голодомор у 1932-1933 роках. Цей метод дозволить проаналізувати газетні статті, репортажі та інші документи того часу, зокрема роботи таких журналістів, як Гаррет Джонс та Волтер Дюранті, для відновлення історичної картини подій і з'ясування різниць у підходах до подачі матеріалу.

Метод контент-аналізу: застосовується для систематичного аналізу текстів, статей та медіа-матеріалів, які висвітлювали Голодомор. За допомогою цього методу можна виявити теми, що домінують, наративи та риторичні стратегії, що використовувалися в британських медіа, а також співвіднести це з політичною ситуацією того часу та сучасними медіа наративами.

Порівняльний аналіз: цей метод дозволяє порівняти підходи до висвітлення Голодомору в різних британських виданнях, а також співставити західні репортажі з радянською пропагандою, що намагалася замовчати або спотворити інформацію. Порівняння дозволить виявити суттєві відмінності в позиціях різних медіа щодо висвітлення трагедії.

Метод медіадосліджень: застосовується для аналізу того, як різні медіа, зокрема сучасні цифрові платформи, висвітлюють події, подібні до Голодомору, порівнюючи їх з історичними прикладами. Медіадослідження дозволяють виявити механізми, через які маніпуляції та пропагандистські

нарлативи все ще впливають на сучасні медіа, і як це зберігається на рівні великої публіки.

Метод технічного аналізу створення контенту для YouTube: цей метод включає вивчення технічних аспектів розробки відеоконтенту, що включає вибір формату відео, сценаріїв, візуальних ефектів, а також взаємодії з аудиторією через платформу. Важливим є визначення критеріїв для ефективної презентації історичного матеріалу через відео, що відповідатиме вимогам якості, захопливості та інформативності.

Структура роботи: Проєкт складається з двох основних частин: теоретичної та практичної.

Теоретична частина: Вона містить обґрунтування актуальності та значущості дослідження впливу британських медіа на замовчування Голодомору, аналіз джерел інформації, включаючи матеріали Гаррета Джонса та Волтера Дюранті. У цій частині також детально розглядається методологія, вибір підходу до створення медіапроєкту на платформі YouTube, а також аналіз специфіки висвітлення теми в медіа.

Практична частина: Містить створення YouTube-проєкту, метою якого є висвітлення історичних фактів про Голодомор через відео. В цій частині представлено сам процес виготовлення контенту: від збору матеріалів до розробки ідеї та сценаріїв відео, а також результат – кінцеві відео, які будуть представлені на каналі, що вже існує.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

У процесі розробки мультимедійного проєкту «The Border of Truth» важливим аспектом стало детальне вивчення теоретичних концептів, що пояснюють механізми впливу медіа на формування історичної пам'яті та суспільної думки. Особливу увагу було приділено феномену журналістської етики в умовах пропагандистського тиску, впливу фреймінгу, постправди, а також ролі цифрових платформ у трансформації публічного дискурсу. Особливо актуальними є історичні відносини між Україною та Сполученим Королівством, що мають глибоке коріння ще з початку XIX століття. Хоча Україна на той час перебувала під контролем Російської імперії, саме тоді почали формуватися перші дипломатичні зв'язки між Україною і Великобританією.

Сполучене Королівство, яке тоді було однією з найвпливовіших європейських держав, визнавало стратегічну важливість взаємодії з Російською імперією, однак інтелектуали Великої Британії почали звертати увагу на Україну, зокрема в контексті її боротьби за національну ідентичність та незалежність. Одним із таких інтелектуалів був британський історик Томас Карлайл, чиї погляди на національні рухи і соціальні зміни мали великий вплив на західну думку того часу. Хоча Карлайл не згадує Україну безпосередньо у своїх працях, його ідеї про героїзм і боротьбу за свободу та соціальну справедливість можна розглядати як прихильність до рухів за національну незалежність поневолених народів, зокрема України.

У своїй праці *Heroes and Hero Worship* (1841) Карлайл підкреслює роль великих історичних особистостей, які своїми вчинками здатні змінювати суспільні порядки. В його поглядах на героїв, що виступають за зміну несправедливих умов, чітко простежується підтримка ідеї боротьби за свободу та незалежність поневолених народів. Хоча він не конкретизує національні рухи, такі ідеї можна застосувати до боротьби України за свою незалежність.

Ідеї Карлайла набувають ще більшого значення в *Past and Present* (1843), де він критикує соціальну нерівність і закликає до боротьби за справедливість. Це розуміння соціальних змін можна тлумачити як підтримку визвольних рухів, які відбуваються в підлеглих народах, таких як українці, що прагнули змінити свою політичну ситуацію.

У творі *The French Revolution: A History* (1837) Карлайл аналізує Французьку революцію як боротьбу проти деспотії, що є важливим аналогом для розуміння революційних рухів за свободу і незалежність поневолених народів, включаючи Україну.

Важливо відзначити, що ідеї Карлайла, хоча й не спрямовані безпосередньо на Україну, створюють контекст для підтримки боротьби за національну незалежність у загальному розумінні боротьби поневолених народів за гідність і свободу. Його концепції героїзму та боротьби за соціальні зміни можна тлумачити як підтримку таких рухів, які відбувалися на території України в контексті боротьби за її незалежність.

Класичне розуміння медіа як інструменту впливу було сформульовано Г. Лассуеллом у моделі комунікації: *хто повідомляє – що повідомляє – через який канал – кому – з яким ефектом* [1]. Ця модель, хоч і лаконічна, лягає в основу сучасного аналізу інформаційних кампаній, зокрема — таких, що супроводжували висвітлення Голодомору в західній пресі.

В. Ліппман у своїй роботі *Public Opinion* наголошує на концепті «псевдо-середовища» — образу реальності, створеного медіа [2]. Цей підхід дозволяє зрозуміти, чому частина західної аудиторії в 1930-х роках сприймала сфабрикований образ радянської України як правдивий, ігноруючи повідомлення про голод.

Значну аналітичну вагу має теорія фреймінгу (Е. Гофман, пізніше — Р. Ентман), яка пояснює, як ЗМІ структурують події у певні рамки сприйняття [3]. Репортажі Волтера Дюранти формували «рамку стабільності» та

заперечення кризи, тоді як дописи Гарета Джонса — «рамку гуманітарної катастрофи», однак його голос був переважений через геополітичний контекст і медіа-позиції провідних газет.

Присвоєння Уолтеру Дюранті Пулітцерівської премії за його репортажі з Радянського Союзу мало значний вплив на формування громадської думки про СРСР у Західному світі. Ця престижна нагорода символізувала високий рівень журналістської доброчесності, і, отже, статті Дюранті мали вагу та визнання, навіть якщо їх зміст не відповідав реальності. Його репортажі часто ігнорували або мінімізували такі трагічні події, як Голодомор в Україні, що в свою чергу створювало ілюзію прогресивності та стабільності Радянського Союзу. Під впливом цієї інформації сформувався певний західний наратив, що заперечував масштаби трагедії та перекручував факти.

Цей процес був безпосередньо пов'язаний із політичними та економічними інтересами, як у Радянському Союзі, так і в самих Сполучених Штатах. Дюранті активно працював в умовах політичного тиску, де зберігання добрих відносин із радянським урядом стало важливішим за об'єктивне висвітлення подій. Пропагуючи позитивний образ СРСР, він фактично допомагав створити міф про радянський рай, в якому, згідно з його звітами, не було місця для трагедій чи репресій.

Натомість Гарет Джонс, будучи незалежним журналістом, стояв на позиціях чесності та об'єктивності. Його репортажі про Голодомор у 1933 році продемонстрували реальний стан справ, викриваючи тотальну катастрофу в Україні. Його рішучість виступити проти офіційної радянської пропаганди, попри загрозу для його власної безпеки, різко контрастує з позицією Дюранті, для якого журналістика була не стільки пошуком правди, скільки інструментом реалізації політичних інтересів великих держав.

Залишаючи поза увагою жахливі факти, що сталися в Україні, Дюранті не просто маніпулював фактами, а став частиною ширшої політичної гри, в якій поширення «м'якої сили» через пропаганду було важливим елементом

холодної війни. У цьому контексті репортажі Дюранті допомогли створити спотворену картину СРСР на Заході, в той час як робота Джонса фактично протистояла цьому наративу, підтверджуючи його ризиковану місію як правдошукача, готового пожертвувати власною безпекою заради великої мети – донести правду про те, що відбувалося в Україні.

У ХХІ столітті актуальним є феномен постправди, описаний К. Д'Анконою як ситуація, коли емоції, переконання та суб'єктивні оцінки значно перевищують важливість об'єктивних фактів і доказів у формуванні громадської думки [4]. Постправда створює простір для маніпуляцій, де власні упередження та емоційний контекст важливіші за реальні дані, що призводить до перекручування реальності та підсилює розкол у суспільствах. Саме через цей механізм радянська пропаганда змогла успішно нав'язати «альтернативну правду» щодо ситуації в Україні, намагаючись зобразити події як частину великої боротьби з буржуазними націями та імперіалістичними загрозами. Цей процес був особливо ефективним серед деяких західних інтелектуалів, які, зокрема, вірили в офіційну радянську версію подій, ігноруючи або применшуючи інформацію про справжні масштаби трагедії. Замість того щоб звертати увагу на факти, західні еліти часто опирались на спрощені наративи, що в кінцевому підсумку призвело до часткового замовчування страшної реальності Голодомору на міжнародній арені.

Крім того, у дослідженні враховано підходи до аналізу цифрової екосистеми медіа. Н. Брінкергоф та Е. Парріка вказують на зростання ролі горизонтальної комунікації у соцмережах, де наративи конкурують у форматі «інформаційної війни» [5]. Це особливо релевантно для сучасної фази проєкту, адже YouTube, Telegram та інші платформи стають інструментами реконструкції правди, здатними ламати історичні табу.

У проєкті також враховано концепції *agenda-setting* (Мак-Комбс і Шоу) [6], які пояснюють, як медіа не кажуть аудиторії, **що думати**, але дуже ефективно формують те, **про що думати**. Саме ця теорія дозволяє пояснити,

як замовчування Голодомору на шпальтах «The New York Times» впливало на відсутність міжнародного резонансу.

Таким чином, «*The Border of Truth*» спирається на класичні та сучасні теорії комунікації, аби критично осмислити, як західна преса стала не лише свідком, а й учасником інформаційної боротьби навколо однієї з найбільших трагедій ХХ століття. Мета проекту — не лише репрезентувати правду, а й показати, як медіа впливають на нашу здатність її побачити.

Вивчення трагічних етапів історії, таких як Голодомор, є не лише актом пам'яті, а й критично важливим інструментом для розуміння сучасних загроз, зокрема агресії Росії проти України. Розуміння механізмів, які дозволяють замовчувати або спотворювати історичні факти, є невід'ємною частиною у боротьбі з нинішніми політичними маніпуляціями. Можливість відновлення історичної правди, зокрема про злочини радянського режиму, є невід'ємною частиною стратегії для попередження повторення трагедій, подібних до Голодомору, у майбутньому.

Після розпаду Радянського Союзу, Росія як його спадкоємиця успадкувала не лише території та ресурси, а й його імперське мислення та прагнення контролювати історію. Наразі це виявляється у спробах не тільки переписувати, але й активно замовчувати або спотворювати факти, які розкривають злочини радянської влади. Пропагандистські канали та сучасні медіа, зокрема в Росії, працюють над створенням «альтернативної правди», що має на меті перешкоджати розумінню трагедій минулого. Одним із яскравих прикладів є спроби замовчування Голодомору та перекручування його значення у міжнародному контексті.

Агресія Росії проти України, яка призвела до військового вторгнення, є прямим наслідком ігнорування та спотворення історичної правди. Якщо ми не будемо вчитися на помилках минулого, не визнаючи і не осмислюючи їх належним чином, то в майбутньому знову опинимося перед загрозою повторення таких трагедій. Сучасний світ не може дозволити собі ігнорувати

або замовчувати злочини, скоєні в минулому, адже саме це дає змогу тоталітарним режимам виправдовувати свої дії й прагнути до відновлення імперських амбіцій.

Тому важливо, щоб міжнародна спільнота, особливо країни, які мають історичні зв'язки з Радянським Союзом, визнали необхідність правильної оцінки минулих трагедій, таких як Голодомор, та активно засуджували спроби їх спотворення. Однак цього недостатньо. Потрібно активно працювати над створенням глобальної стратегії із запобігання повторенню злочинів, аналізуючи їхні корені та наслідки. І це стосується не лише військових загроз, а й інформаційних та економічних маніпуляцій, які є ключем до ведення сучасної гібридної війни.

Нині світ стоїть перед серйозними викликами у боротьбі за правду. Лише через активне вивчення і визнання минулих злочинів, зокрема тих, що були скоєні радянським режимом, можна розробити ефективні механізми для запобігання повторенню таких катастроф. Вивчення та осмислення цих трагедій — це не просто академічне завдання, а необхідний крок у забезпеченні безпеки і стабільності у майбутньому.

Проект «The Border of Truth» має на меті не лише презентувати факти, але й сприяти формуванню нових медіа-наративів, які мають допомогти суспільству краще усвідомити важливість визнання правди для створення стійких механізмів глобальної безпеки. Відсутність такого усвідомлення може призвести до того, що світ знову не побачить серйозних загроз до того, як вони стануть реальністю.

Вивчення Голодомору і його висвітлення в медіа, зокрема у західних країнах, є критично важливим для розуміння того, як історичні маніпуляції можуть формувати сучасні погляди та політику. Ранні дослідження Голодомору, згідно з аналізом сучасних науковців, показують, що в 1930-х роках західні медіа часто ігнорували або спотворювали інформацію про трагедію через політичний та економічний тиск. Важливу роль у висвітленні

цих подій відіграли такі журналісти, як Гарет Джонс, чия робота привернула увагу до цієї трагедії, незважаючи на цензуру і протидію радянської влади. Однак, навіть після того, як світ дізнався про масштаб катастрофи, вона залишалася маловідомою в міжнародному контексті.

Аналіз матеріалів, що висвітлюють трагедію в західних медіа, показує, що більшість великих західних газет часто не надавали значної уваги Голодомору, а в деяких випадках дозволяли радянській пропаганді впливати на їхню редакційну політику. Як зазначено в дослідженні, проведеному у межах наукової роботи в Київському національному університеті (2017), причиною цього було не лише політичне ідеологічне ставлення до Радянського Союзу, а й економічний інтерес до співпраці з урядом Сталіна, що залишався важливим для деяких західних держав (джерело: [ЕКМАIR](#)). У статтях на тему міжнародного висвітлення Голодомору, опублікованих у журналі «МедіаВіста», описується як стратегічні інтереси багатьох західних політиків і бізнесменів впливали на рішення редакцій великих газет, що сприяло мінімізації масштабу катастрофи в публічних наративів (джерело: [МедіаВіста](#)).

Нині важливо переосмислити ці історичні процеси з урахуванням наукових відкриттів та доступу до нових джерел інформації, щоб краще зрозуміти, як медіа і політика можуть впливати на висвітлення історії. Для цього важливим є звернення до тих наукових робіт, які аналізують процеси визнання і заперечення цієї трагедії в різних країнах, включаючи також розгляд медіа на сучасному етапі. Розширене вивчення цих тем, як зазначено в роботах науковців, дозволяє не лише краще зрозуміти політичні ідеології того часу, але й виявити причини, чому інформація про Голодомор не отримала широкого визнання на міжнародному рівні.

Таке визнання має ключове значення для формування справедливої та точної історичної пам'яті, яка допоможе не тільки зрозуміти минуле, але й запобігти повторенню подібних трагедій. Проєкт «The Border of Truth» є

важливим кроком у цьому напрямку, оскільки він не лише досліджує факти, а й формує нові медіа-нарративи, які мають допомогти зрозуміти, чому правду важливо визнавати, аби уникнути повторення історичних помилок.

Це визнання також має практичні наслідки для міжнародних відносин і політики, оскільки без правильного сприйняття історії неможливо побудувати сталий мир у сучасному світі. Вивчення Голодомору є важливим для розуміння того, як медіа і політичні нарративи можуть формувати міжнародні стосунки і які наслідки мають безвідповідальне ставлення до історичної правди.

РОЗДІЛ II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ТА ЦІЛЬОВА АВДИТОРІЯ ПРОДУКТУ

2.1 Обґрунтування інформаційного проєкту

Після початку повномасштабної фази російсько-української війни зріс глобальний інтерес до української історії, культури та ідентичності. Особливої уваги набула тема Голодомору як геноциду українського народу, яка й досі залишається недостатньо представлена у світовому інформаційному просторі. Саме тому виникає нагальна потреба в створенні якісного мультимедійного контенту, який доносить правду про цю трагедію міжнародній аудиторії.

YouTube як платформа був обраний не випадково. З понад 2 мільярдами активних користувачів щомісяця, він є одним з найпотужніших інструментів цифрового сторітелінгу та історичної комунікації. Окрім своєї доступності, YouTube дозволяє створювати мультимовний контент, адаптований до потреб іноземної аудиторії. Це особливо важливо у випадку проєкту, що висвітлює Голодомор крізь призму західної (передусім британської) преси — джерел, які формували або спотворювали міжнародне уявлення про події в Україні 1930-х років.

Візуалізація трагедії через відеоформат дає змогу поєднувати архівні кадри, історичні документи, карти, спогади очевидців та аналітичні пояснення. Такий підхід забезпечує емоційне занурення глядача й водночас полегшує засвоєння складної історичної інформації. Крім того, інтерактивна природа платформи — можливість коментування, поширення та обговорення — підвищує рівень залучення користувачів і відкриває нові можливості для глобального діалогу про Голодомор і його сучасне осмислення.

Унікальність мого проєкту полягає в його документально-аналітичному характері: на каналі висвітлюються теми радянської цензури, діяльності Гарета Джонса та Волтера Дюранті, а також інші приклади інформаційної маніпуляції. Особливий акцент зроблено на аналізі текстів, порівнянні публікацій та виявленні пропагандистських тактик. Таким чином, проєкт не

просто розповідає про історію, а й навчає аудиторію критично мислити й розпізнавати дезінформацію.

Цільова аудиторія:

- іноземні глядачі (особливо громадяни Великої Британії, США, Канади);
- українська діаспора;
- українські студенти та дослідники, зацікавлені у темі Голодомору й медіааналізу;
- викладачі, журналісти, історики, які працюють із темами пропаганди, геноциду та історичної пам'яті.

Отже, проєкт «The Border of Truth» виконує як інформаційно-просвітницьку, так і освітню функцію. Його місія — не лише донести правду про Голодомор, але й сприяти формуванню медіаграмотності й імунітету до дезінформації в умовах гібридних війн.

2.2. Проблема замовчування Голодомору в західній пресі

Голодомор 1932–1933 років в Україні є однією з наймасштабніших трагедій ХХ століття. Проте впродовж десятиліть його факти свідомо замовчувалися або спотворювалися у західних медіа. На цьому тлі особливої ваги набуває діяльність журналіста Гарета Джонса, який одним із перших відкрито описав масштаби голоду й вказав на його причини, незважаючи на політичний тиск і цензуру.

Водночас низка західних журналістів — насамперед Волтер Дюранті, кореспондент *The New York Times* у Москві — заперечували факт голоду або зменшували масштаби трагедії. Дюранті використовував свій авторитет і доступ до медіаплатформи для поширення версії, вигідної радянському режиму, тим самим сприяючи формуванню викривленого міжнародного уявлення про події в Україні.

Така інформаційна політика західної преси не лише сприяла тривалому замовчуванню геноциду, а й унеможливила належну міжнародну реакцію, залишивши мільйони жертв без голосу в світовому історичному наративі.

2.3. Аналіз діяльності Гарета Джонса та Волтера Дюранті

Гарет Джонс здійснив небезпечну подорож по Україні в умовах суворої радянської цензури, отримавши свідчення селян та документуючи реальний стан речей. На відміну від нього, Волтер Дюранті, працюючи в Москві, спирався на інформацію з радянських джерел, заперечуючи існування голоду. Цей контраст у підходах до журналістики та правди є основою для нашого дослідження.

2.4. Вплив політичних та економічних інтересів на висвітлення Голодомору

Західні уряди, особливо в контексті економічних зв'язків з СРСР, могли бути зацікавлені в мінімізації інформації про Голодомор. Це дозволяло уникнути дипломатичних суперечок та зберегти стабільні торговельні відносини з радянським урядом. На цьому тлі діяльність таких журналістів, як Дюранті, що надавали вигідну картину радянської економіки, сприяла забуттю чи запереченню Голодомору на міжнародній арені.

2.5. Вплив висвітлення Голодомору на сучасне висвітлення війни та злочинів Росії проти України

Висвітлення Голодомору в західних ЗМІ в 1930-х роках, зокрема через призму діяльності Гарета Джонса і Волтера Дюранті, стало важливим уроком для сучасних медіа, особливо коли йдеться про висвітлення трагедій, які вчиняються державами з великою політичною та економічною вагою. Відсутність об'єктивного висвітлення Голодомору в той час, зумовлена як політичними інтересами західних урядів, так і радянською пропагандою, заклала прецедент маніпуляцій інформацією, які мають значення й у контексті сучасних подій в Україні.

З початком російської агресії проти України в 2014 році та зростанням насильства після повномасштабного вторгнення в 2022 році, українські медіа

зіткнулися з подібними проблемами інформаційного замовчування, спотворення фактів та знищення правди про жахливі злочини, скоєні Росією. Як і в випадку з Голодомором, де замовчування та перекручування фактів стали результатом політичного та економічного впливу, сьогодні медіа знову зіштовхуються з подібною ситуацією. Росія, підтримуючи свою пропаганду та обґрунтовуючи агресію «де-українізацією», активно працює над маніпуляцією світовою громадською думкою та створенням альтернативної реальності.

Сучасні українські журналісти та медіа-організації, опираючись на уроки Голодомору, використовують новітні технології, міжнародні майданчики та соціальні мережі для донесення правди до світу. Важливими аспектами цього процесу є не лише звітування про факти, а й боротьба за визнання злочинів Росії, таких як геноцид, депортація, масові вбивства мирних жителів, а також намагання змінити позицію міжнародної спільноти.

Досвід журналістів, таких як Гарет Джонс, який відмовився від радянської пропаганди, вивчаючи реальні наслідки сталінського режиму, став корисним для сучасних¹ українських медіа, які зберігають свою незалежність і прагнуть донести правду. В умовах війни, коли розповсюдження фейкових новин та пропаганди є звичайною практикою, медіа відіграють роль не лише документаторів, а й активних учасників у боротьбі за визнання міжнародного правосуддя.

Як і Голодомор, який у свій час був довго замовчуваний або спотворюваний, злочини, скоєні Росією сьогодні, потребують максимального висвітлення на міжнародному рівні. Це стає важливим не лише для національної пам'яті, а й для глобальної боротьби з агресією та порушеннями прав людини. У підсумку, уроки історії, пов'язані з Голодомором, допомагають сучасним медіа ефективніше реагувати на події, доносячи правду про злочини проти українців та впливаючи на громадську думку на міжнародному рівні.

1

Порівняння діяльності медіа 1933-ч рр. і медіа сьогодення наведено в таблиці 2.4.

2.6. Структура

Платформою для реалізації медіапроєкту «*The Border of Truth*» стане відеохостинг YouTube. Визначальними факторами вибору стали:

- Високий рівень довіри до платформи як джерела документального контенту.
- Можливість зберігати великі відеофайли та надавати до них довготривалий відкритий доступ.
- Поширеність YouTube серед цільової аудиторії – молоді, студентів, дослідників історії та журналістів.
- Можливість легкої інтеграції з іншими соціальними платформами (Instagram, Telegram, Facebook).

Формат відео:

Основна частина проєкту реалізована у форматі двох документальних відео, тривалістю по 40–45 хвилин.

Відео 1: Історичний контекст і реакція британських медіа

- Вступ: чому важливо говорити про Голодомор сьогодні?
- Причини та масштаби трагедії.
- Гарет Джонс і перші британські репортажі про Голодомор.
- Роль Волтера Дюранті та радянської пропаганди.
- Підсумки та перехід до сучасного контексту.

Відео 2: Сучасний контекст і медійна пам'ять

- Зміна сприйняття трагедії після Другої світової.
- Сучасні британські медіа (BBC, The Guardian, The Times) і Голодомор.
- Проблема дезінформації та паралелі із сучасною російською пропагандою.
- Боротьба за визнання Голодомору геноцидом.
- Заклик до дії, висновки, актуальність пам'яті про Голодомор.

Візуальна подача:

Формат подачі базується на поєднанні **відео-інтерв'ю, архівних фото, історичних газетних матеріалів, цитат журналістів**, а також **інфографіки**.

У відео будуть використані:

- субтитри та екранні титри для акцентування ключових тез;
- аудіо супровід із адаптованою озвучкою українською та англійською мовами;
- анімація та карти для пояснення географії подій.

Додаткові платформи для поширення контенту:

Telegram-канал та Instagram-сторінка використовуються як супутні платформи:

- У Telegram – анонси прем'єр, цитати з відео, архівні фото та документи, обговорення.
- В Instagram – візуалізовані фрагменти відео, серії слайдів із фактами, highlights із ключовими темами.
- Формат Stories – для інтерактиву: опитування, реакції, заклики поширювати відео.

Таким чином, мультимедійна структура проєкту дозволяє охопити як аудиторію, що споживає довгий аналітичний контент, так і користувачів соціальних мереж, яким зручно сприймати інформацію в короткому, візуальному форматі.

2.7. Жанрова палітра

Соціальні мережі та відеоплатформи трансформують класичні журналістські жанри, водночас створюючи простір для гібридних форматів, що поєднують документалістику, репортаж, історичний аналіз та візуальну есеїстику.

Документальний відеонарис:

Основним жанром мого медіапроєкту є документальний відеонарис з елементами журналістського розслідування. У фокусі – історичний контекст Голодомору та медійна реакція британської преси. Такий формат дозволяє

подати фактичний матеріал доступно, динамічно й емоційно, водночас дотримуючись академічної точності. Він поєднує текстові й візуальні архівні матеріали, карти, інфографіку, цитати з медіа 1930-х років та сучасні паралелі.

Аналітичний огляд

У проєкті використано жанрові риси аналітики: порівняння репортажів журналістів-свідків (Гарет Джонс) і журналістів-замовчувачів (Волтер Дюранті), а також аналіз впливу радянської пропаганди на західний медіаландшафт. Такий жанр допомагає показати складність ситуації, впливи й наслідки медійного замовчування трагедії.

Інтерв'ю-цитати (опосередковано)

Хоч інтерв'ю в класичному форматі не використовується, у проєкті представлено численні фрагменти з історичних висловлювань Гарета Джонса, Волтера Дюранті, а також сучасних дослідників теми. Ці фрагменти інтегруються як наративні цитати у відео, доповнюючи авторську лінію аргументації. Це дозволяє зберегти голоси експертів, не порушуючи динаміку відеоформату.

Сторітелінг

Проєкт базується на використанні персоналізованого сторітелінгу – історії Гарета Джонса як «червоної нитки» в оповіді. Його шлях до правди, ризику, з якими він зіштовхнувся, та ціна, яку він заплатив, – усе це подається крізь призму журналістської відваги, що дає змогу глядачеві емоційно зануритися в контекст.

Інфографіка та візуалізація

Візуальні жанрові елементи включають архівні кадри, карти, титри з уривками статей, фотографії, а також графіки з даними про кількість жертв,

медійне висвітлення тощо. Це посилює ефект документальності та допомагає глядачеві краще сприймати складний історичний контекст.

Підбірки додаткового контенту

Наприкінці другого відео заплановано коротку добірку рекомендованих фільмів, книжок, медіапроектів та онлайн-архівів, де можна дізнатися більше про тему Голодомору. Такий жанровий блок виконує функцію інтерактивного продовження матеріалу й залучає глядача до подальшого вивчення теми.

Заклик до дії

Останній жанровий елемент кожного відео – це civic call-to-action. Глядачам пропонується поширити матеріал, обговорити тему, підтримати історичну правду та популяризувати визнання Голодомору як геноциду на міжнародному рівні.

2.8. Зображальний матеріал та візуальні особливості

Назва та опис проєкту

При виборі назви медіапроєкту я враховувала кілька критеріїв:

- Проста, лаконічна назва, яка легко запам'ятовується та вимовляється.
- Символічне значення назви, що відображає тему проєкту.

Методом мозкового штурму та асоціативного аналізу на тему Голодомору і його впливу на сучасне українське суспільство мною була обрана така назва проєкту – «Межа правди». Це відображає чітку межу між правдою та брехнею, підкреслюючи важливість збереження історичної пам'яті та боротьби за правду.

Кольори

Проєкт «Межа правди» використовує кольорову гаму білий на чорному фоні. Така комбінація символізує чітку межу між правдою та брехнею, що є

основною темою в контексті дослідження історичних подій і медіа. Чорний фон додає контрасту і акцентує увагу на важливості цієї межі.

Шрифти

Для тексту проєкту обрано шрифт Courier New, який має строгий, офіційний вигляд і добре поєднується з темою архівних матеріалів. Цей шрифт також нагадує машинопис, що підкреслює зв'язок проєкту з історичними документами.

Ілюстрації

Основними джерелами ілюстрацій та відеоматеріалів для проєкту стали:

- Архівні відео з YouTube, включно з публікаціями з російських каналів.
- Інститут національної пам'яті України.
- Музей Голодомору-геноциду.
- Суспільне медіатека

2.9. Авторська ідея

Медіапроєкт «Межа правди» має на меті виконати важливу роль у просвітницькому контексті, освітлюючи теми Голодомору та його впливу на сучасне українське суспільство. Проєкт спрямований на те, щоб донести правду про одну з найбільших трагедій в історії України, привернути увагу до важливості збереження історичної пам'яті та боротьби з дезінформацією. Унікальність ідеї полягає в тому, що через аналіз медійних нарративів, зокрема західної преси, можна розкрити механізми маніпуляцій та намагання приховати правду про Голодомор.

Проєкт «Межа правди» також акцентує на сучасному сприйнятті цієї трагедії через призму медіа та впливу новітніх технологій. Важливою частиною є пошук зв'язку між історичною правдою та її відображенням у

медіа, а також ознайомлення з інтерпретаціями подій в міжнародному контексті.

У подальшому медіапродукт може бути опублікований у вигляді документальних фільмів або коротких відео на платформах YouTube та соціальних мережах, щоб розповсюджувати інформацію про Голодомор серед широкої аудиторії. Формат може бути адаптований до різних медіаплатформ — від коротких відео до лонгвідів або спеціальних серій, що досліджують різні аспекти цієї теми. Медіапроект має потенціал стати важливим інструментом у боротьбі з дезінформацією, привертаючи увагу до проблеми визнання Голодомору на міжнародному рівні.

Цей проєкт може стати частиною більш масштабної медіаініціативи, присвяченої висвітленню трагічних подій української історії та їхньому впливу на сучасне суспільство, підвищуючи обізнаність та зміцнюючи правду серед глобальної аудиторії.

2.10. Особливості аудиторії

Проєкт «Межа правди» спрямований на широку міжнародну аудиторію, яка має інтерес до теми Голодомору, історії України та боротьби з дезінформацією. Особлива увага приділяється аудиторії в країнах з розвиненою українською діаспорою, таких як Північна Америка (США, Канада) та країни Західної Європи. Враховуючи зростаючий попит на інформацію про Україну, а також активну роль українців в цих регіонах, ці країни є найперспективнішими для залучення аудиторії та отримання фідбеку. Також особливу увагу слід приділити тим країнам, де розпочалась активна дискусія щодо визнання Голодомору як геноциду, а також де спостерігається інтерес до вивчення історії та культури України. Ці регіони стають важливими майданчиками для підвищення рівня обізнаності серед іноземної аудиторії про цю важливу історичну подію.

Проект орієнтований на молодіжну аудиторію, зокрема на вікові категорії 18-34 роки. За даними Statista, саме ці вікові групи є найбільш активними у медіапросторі та найбільше залучені до соціальних мереж, таких як Instagram, YouTube та Telegram. Оскільки проєкт буде представлений в цифровому форматі, ці категорії є найбільш підходящими для його розповсюдження та отримання максимального впливу. Особливу увагу ми також приділяємо людям, які активно цікавляться українською історією та культурою, а також тим, хто шукає додаткову інформацію про трагедію Голодомору.

Очікується, що залучення аудиторії в цих регіонах дозволить не тільки підвищити рівень обговорюваності теми в медіапросторі, але й сприятиме формуванню більш глибоких знань серед міжнародної спільноти про важливість збереження історичної пам'яті та визнання Голодомору.

РОЗДІЛ III. Технічні та програмні засоби, необхідні для втілення проєкту

Adobe Premiere – потужний відеоредактор, що став основою для монтажу та обробки відео для проєкту. Цей інструмент дозволяє ефективно працювати з великими відеофайлами, застосовувати різноманітні ефекти та корекцію кольору, а також створювати високоякісні кінцеві продукти.

Recorder – програмне забезпечення, яке було використано для запису аудіоматеріалів, таких як інтерв'ю та інші звукові елементи проєкту. Цей інструмент забезпечує високу якість запису та зручність у використанні.

Мікрофон, позичений для проєкту, використовувався для забезпечення чистого та чіткого звуку під час запису інтерв'ю та інших аудіо матеріалів проєкту.

2.11. Висновки

Проєкт «Межа правди» став важливим кроком у вивченні та популяризації теми Голодомору та його висвітлення в західних медіа. Від початку своєї реалізації цей медіапроєкт має на меті не лише показати масштаб трагедії, а й створити платформу для критичного аналізу того, як саме міжнародні ЗМІ, зокрема західні журналісти, інтерпретували події, що стали результатом сталінських репресій.

Завдяки використанню різноманітних технічних засобів, таких як **Adobe Premiere** для відеомонтажу, **Recorder** для запису аудіо та техніці високої якості звуку за допомогою позиченого мікрофону, вдалося створити високоякісний мультимедійний контент, який може привернути увагу як науковців, так і широкої аудиторії.

Протягом реалізації проєкту було виявлено багато аспектів, які потребують подальшого дослідження. Пропозиція для майбутніх досліджень полягає в тому, щоб глибше вивчити не лише методи маніпуляцій в історичних нарративах, а й вплив цих маніпуляцій на сучасні відносини між державами,

політику зменшення історичних травм та посилення національної ідентичності.

«Межа правди» є прикладом того, як важливою є роль медіа у збереженні та формуванні історичної пам'яті. Важливим елементом стало намагання знайти баланс між історичними фактами та сучасними викликами в контексті дезінформації та боротьби за правду в умовах гібридної війни, яка досі триває в Україні.

Подібні проєкти можуть допомогти розширити горизонти аудиторії, сприяти більшому розумінню глобальних процесів, які формують сучасні політичні та соціальні реалії. Це важливо як для українців, так і для міжнародної спільноти, оскільки це дозволяє побачити справжній масштаб трагедії, яку пережив український народ.

Медійний формат проєкту дозволяє не лише передати факти, а й висвітлити людські долі, що стояли за тими страшними подіями. Це важливий крок у роботі з суспільною пам'яттю та боротьбі за правду, яку так часто намагаються забути або спотворити.

Зважаючи на особливу значущість теми, вірогідно, що такі проєкти зможуть позитивно вплинути на міжнародне розуміння України, її історії та місця в сучасному світі. «Межа правди» може стати важливим інструментом у формуванні чіткої та зрозумілої наративної стратегії для підвищення обізнаності про Голодомор, а також спонукати до більш глибокого дослідження інших трагічних етапів української історії.

2.12. Список використаних джерел

1. *Breaking Eggs for a Holodomor: Walter Duranty, the New York Times, and the Denigration of Gareth Jones.*

URL: [ResearchGate](#)

2. *Ten Years' Struggle to Convert Russia to Communism.*

URL: [JSTOR](#)

3. *Western Influence in the Cover Up of the Holodomor.*
URL: [CUNY Academic Works](#)
4. *Duranty Reports Russia.*
URL: [Archive](#)
5. *Holodomor Resource Library.*
URL: [HolodomorCT](#)
6. *Media Objectivity and Bias in Western Coverage of the Russian-Ukrainian Conflict.*
URL: [DiVA Portal](#)
7. *[Exposing Stalin's famine in Ukraine – archive, 1933](#)*
8. *[Олександр Штоквиш. Опір українських селян геноциду 1930-1933 рр.](#)*
9. *[«Червоний Голод» Енн Еплбом](#)*
10. *[«Криваві землі: Європа між Гітлером і Сталіним» Тімоті Снайдер](#)*
11. *[«Селянський опір колективізації в Україні 1930 рр.» Васильєв В. Ю.](#)*
12. *[Інститут Національної пам'яті України](#)*
13. *[Holodomor. University of Minnesota](#)*
14. *[Suspilne Mediateka](#)*
15. *[Голодомор. Реальна історія з Акімом Галімовим](#)*
16. *[РАГУЛІ 161, позачерговий ВИПУСК: Голодомор, брехня росії та інші теми, що накопчили](#)*
17. *[Дождь znovu пробив дно та що Шихман зрозуміла про Голодомор](#)*
18. *[До Дня пам'яті жертв голодоморів: геноцид українців сягнув ще одного рівня!](#)*
19. *[Національний музей Голодомору-геноциду. Голодомор на Чернігівщині. Фото Миколи Бокана](#)*

20. *Lasswell, H. D. (1927). Propaganda technique in the World War. Alfred A. Knopf.*
21. *Lasswell, H. D. (1930). Psychopathology and politics. University of Chicago Press.*
22. *Lasswell, H. D. (1935). World politics and personal insecurity. McGraw-Hill.*
23. *Lasswell, H. D. (1936). Politics: Who gets what, when, how. McGraw-Hill.*
24. *Lasswell, H. D. (1939). World revolutionary propaganda: A Chicago study. University of Chicago Press.*
25. *Lasswell, H. D. (1948). The structure and function of communication in society. Harper & Brothers.*
26. *Lasswell, H. D. (1980). Propaganda and communication in world history. University of Hawaii Press.*
27. *Lippmann, W. (1922). Public Opinion. Harcourt, Brace and Company.*
28. *Lippmann, W. (1925). The Phantom Public. Macmillan*

2.13. Додатки

Таблиця 2.2

Фактор	Гарет Джонс	Волтер Дюранті
Підхід до подій	Власний репортаж 1932 року в Україні. Особисте спостереження, розмови із селянами.	Офіційні джерела, включаючи радянську пропаганду.
Походження джерел	Описував Голодомор як штучний голод, навмисно спричинений діями влади, а також особисто Сталіна	Згадував голод, але мінімізував його масштаби та причини, часто пояснюючи як природний феномен.

Фактор	Гарет Джонс	Волтер Дюранті
Пояснення природи та причин Голодомору	Наголошував, що це був спланований голод, спричинений колективізацією та експропріацією продуктів.	Зазначав, що це був наслідок посухи та інших природних катастроф.
Оцінка масштабів Голодомору	Вказував на великі масштаби голоду, що призвели до мільйонів смертей.	Мінімізував масштаби, не даючи точних цифр або зменшуючи їх значення.
Ідеологічний контекст та переконання	Критика сталінського режиму і його репресивної політики.	Підтримка радянського режиму, намагався представити СРСР у позитивному світлі.
Реакція на публікації	Після публікацій Гарета Джонса радянська влада заперечила існування голоду, звинувачуючи його в пропаганді.	Публікації Дюранті отримали схвалення від радянської влади та були використані для зміцнення іміджу СРСР.
Довгострокові наслідки	Пізніше інформація Гарета Джонса про Голодомор стала важливим джерелом для досліджень та розкриття правди.	Публікації Дюранті підтримували міф про добробут у СРСР, але в довгостроковій перспективі сприяли викривленню історії.

Таблиця 2.4

Критерій	Медіа 1932-33 рр. (Голодомор)	Сучасне ставлення медіа
Інтерпретація подій	Заперечення або мінімізація масштабів трагедії, приховування інформації.	Різноманітні підходи: від критики до спроб збереження нейтральності.

Критерій	Медіа 1932-33 рр. (Голодомор)	Сучасне ставлення медіа
Основні джерела інформації	Західні журналісти (як-от Волтер Дюранті) мали обмежений доступ до реальної інформації, сприймали радянську пропаганду.	Інтернет, соціальні мережі, незалежні журналісти, інтерв'ю з очевидцями.
Міжнародна реакція	Слабка реакція міжнародної спільноти, більшість країн не підтримала вимогу розслідування.	Сучасна міжнародна спільнота активно обговорює й осуджує події, як-от війна в Україні, з різним рівнем підтримки.
Позиція урядів	Радянський уряд активно заперечував існування голоду, використовував пропаганду.	Урядові заяви різняться в залежності від політичної ситуації, деякі медіа підтримують уряди, інші критикують.
Методи маніпуляції	Пропаганда, цензура, маніпуляція фактами, заперечення очевидних свідчень.	Інформаційні війни, фейки, маніпуляції через соцмережі та традиційні медіа.
Роль журналістів	Винятки: кілька журналістів (як-от Гарет Джонс) намагалися повідомити правду, але були скомпрометовані.	Журналісти мають більшу свободу, проте зіткнулись з проблемами фейків та цензури в різних країнах.
Вплив на суспільство	Лише в середині 1980-х роках історія Голодомору почала набувати уваги, але ще довго залишалася табу.	Медіа відіграють важливу роль у формуванні громадської думки щодо поточних подій. Вплив на соціальні рухи та акції протесту.

Критерій	Медіа 1932-33 рр. (Голодомор)	Сучасне ставлення медіа
Технічні можливості	Обмежений доступ до інформації, друковані матеріали, цензура.	Широкий доступ до цифрових платформ, Інтернет, фото- та відеоінформація.